

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 1 • Perjantaina 11. tammikuuta 2013

64. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 24 %)

**Vuosi vanha – vuosi uusi
käsi kädessä.
Menneet muistot mielessä,
tulevaisuuden kuvat haaveissa.
Todellisuus totta –vuoden päästä.**

***Onnellista ja menestyksellistä
Uutta Vuotta!***

Kuva: Jouni Sulavuori

Vuosi 2013

Kurkijokelaisten tärkeät päivämäärät vuonna 2013. Näiden merkeissä tapaamme.

Matkat Kurkijoelle:

- I Sotahistoriallinen matka, Sortavala-Kurkijoki-Muolaa 24.-28.4.
- II Talkoomatka Kurkijoelle 23.-26.5.
- III Kurkijoki-Valamo 7.-11.6.
- IV Kurkijoki 15.-18.8.
- matkoista tarkemmin seuraavassa lehdessä.

Karjalan Liiton Kesäjuhlat

Porissa 14.-16.6.

Pitäjäjuhlat:

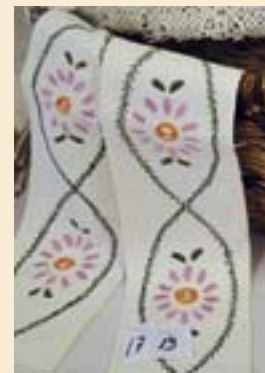
Hiitola-juhlat Porissa 3.-4.8.
Kurkijokelaisten 67. Pitäjäjuhlat 10.-11.8.
Loimaalla

Muuta muistettavaa:

Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnan kokous 16.3. Loimaalla.
Sukututkimuspiirit Helsingissä, Loimaalla ja Porissa, niiden kokoontumisajat ja aiheet löytyvät Muistettavaa-palstalta.

Tässä lehdessä

Vuoden-kierto näkyi naisten elämässä

voimakkaasti. Työt rytmitettiin vuodenaikojen mukaan. Pia ja Pirjo kertovat Hiitolan kästyökorissa, milloin ja miten käsiteltiin villaa ja pellavaa, mikä oli oikea aika jakälän keruuseen ja pitovaatteiden ompeluun.

Naisten töistä sivulla6

Valokuvia Elisenvaarasta

katseltiin lokakuussa ja katselu jatkuu helmikuun alussa. Samalla keskustellaan tarinoiden ja kuvien kokoamisesta mahdollista julkaisua varten. Kaikki Elisenvaarasta kiinnostuneet ovat tervetulleita tilaisuuteen, mukaan voi tuoda omaa Elisenvaaraan liittyvää materiaalia.

Asiasta lisää sivulla9

Posti kulki Kurkijoella

Postinkuljettajana toimi tunnettu kurkijokelainen monitoimimies Post-Pekko, Pekka Veijalainen. Osin raskaskin postinkuljetus sopi hyvin paikalliselle voimamiehelle, jolta sujui niin köyden veto kuin metsästyskin.

Post-Pekosta sivulla10

Postiasiaa myös sivulla11

Toimitus on avoinna tiistaisin ja torstaisin klo 9-14

**Seuraavat lehdet ilmestyvät
25.1., 8.2. ja 1.3.**

Vanhaa ja uutta

Muistan lapsuudestani postikortin, jossa vanha vuosi oli kuvattu keppiinsä nojaavaksi vanhukseksi ja uusi vuosi kerubinkaltaiseksi pulleaksi vauvaksi. Kortin sanoma lienee, että vanha on mennyttä ja uusi edessä. Mutta kyllä sillä vauvalla on vielä paljon oppimista ennen kuin seisoo omilla jaloillaan.

Kurkijokelainen –lehtemme on perinteisiin sitoutunut, mutta viime vuotta katsellessa tuli uuttakin. Suuren suosion saavuttanut Hiitolan kästyökori aloitti viime vuoden alussa ja jatkaa tälle vuodelle. Nyt voisi miehille heittää haasteen: Miten työt siellä verstaan puolella sujuivat? Mitä perinnetöitä löytyi ns. miesten töistä?

Uutena aloitti myös Hallituksessa keskusteltua sekä sukututkijoiden yhteenvedot kokouksissa keskustelluista aiheista. Kurkijoki taiteilijan silmin kertoo edelleen viime vuotiseen tapaan Kurkijoen näkymistä siveltimen tai kynän vedoin ja jatkuu niin pitkään kuin materiaalia on tarjolla.

Entä mitä uutta? Maukasta murkinaa karjalaisittain alkaa kahden viikon päästä. Siihen kaivataan juttuja perinneruoista tai niiden nykyaikaisista mukailuista. Onko karjalan paisti samanlaista kuin ennenkin? Mi-

ten kala paistuu ja maistuu? Marjaruoat silloin ennen ja nyt... Aiheita varmaan riittää!

Lehti elää kirjoittajien mukaan, on helpompi katsoa taaksepäin kuin eteenpäin. Tämä yhden naisen toimitus ei paljon ehdi jalkautumaan, joten kiitos teille jokaiselle, jotka toimitatte muistelmia, haastatteluja, kuvia... Se on kullannarvoista työtä.

Nuoria kirjoittajia kaivataan! Joku Karjalan Liiton henkilö sanoi, että nuoriksi näissä piireissä lasketaan alle 45-vuotiaat. Eri sukupolvilla on erilaiset näkemykset. Mitä on evakon lapsen karjalaisuus, entä evakon lapsenlapsen? Mitkä asiat kiinnostavat? Mitkä kenties ärsyttävät?

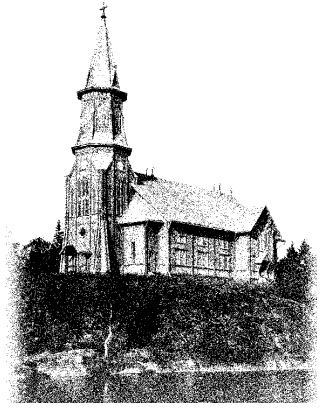
Kurkijokelainen haluaa olla kaikkien kurkijokelais-hiitolais-karjalaistaustaisten äänitorvi. Emmekä sensuroi (kts. s. 3 Kurkijokelainen 60 vuotta sitten), vaikka toimituksella onkin oikeus käsitellä ja lyhentää tekstejä. Välillä tekstejä on runsaasti, joten joku voi joutua odottamaan vuoroaan.

Annetaan tämän vuoden pullean vauvan kasvaa ja kehittyä, katsotaan millaiseksi se on tullut vuoden loppuun mennessä.

Helena Sulavuori
päätoimittaja

Hartaus
1. sunnuntaille
loppiaisesta
13.1.2013

Pääongelma

Esikoiseni ilmoitti, että hänelle on tullut ryppyjä silmäkulmiin. Miten nopeasti aika kuluukaan! Muistan kuin eilisen hänen syntymäpäivänsä. Aamuyön ilma oli raikas ja hiljaisuuden rikkoi vain lintujen kevätlaulu. Autolla ajettiin mäki alas ja sairaalan pihaan. Kuusitoista tuntia myöhemmin hoitaja toi minulle heräämööni polaroid-kuvan vastasyntyneestä. Kaikki meni lopulta hyvin, vaikka lapsen pää teki tenän ja piti turvautua hätäsektioon.

Muutamien viikkojen jälkeen vietettiin kastejuhlaa. Lapseni puolesta rukoiltiin, hänet siunattiin ristinmerkillä ja hänen päähänsä valettiin kolme kertaa vettä. Ajattelin, että nyt lapsi saa sellaisen lahjan, jota me ihmisvanhemmat emme pysty antamaan. Hän saa Jumalan armon ja hänestä tulee Jumalan lapsi. Kastepäivä oli tavallaan hänen toinen syntymäpäivänsä: ensin hän syntyi meidän pieneen perheeseemme, nyt Jumalan suureen perheeseen.

Kristillisten kasteiden määrä on vähentynyt. Jotkut sellaisistakin vanhemmista, jotka itse kuuluvat kirkkoon, eivät tuo lastaan kastettavaksi. Heidän perustelunsa käyvät hyvin järkeen: lapsi saa aikanaan itse päättää, haluaako hän kuulua johonkin uskonnolliseen yhteisöön. Ei tehdä ratkaisua lapsen puolesta ja häntä kuulematta.

Esikoiseni puhuu suomea äidinkielenään. Aluksi hän ei puhunut yhtään mitään. Emme jääneet odottelemaan hänen sanojaan, vaan rohkeasti höpöttelimme hänelle omalla äidinkielellämme. Ja tulihan sieltä lopulta ensimmäinen sana: ”äiti”. Nyt puhe sujuu kuin vettä vain ja muutkin kielet ovat helppoja omaksua. Emme arkailleet kasteenkaan kanssa. Hänellä on luterilaisen uskon äidinkieli ja kyky kunnioittaa ja ymmärtää toisella tavalla uskovia.

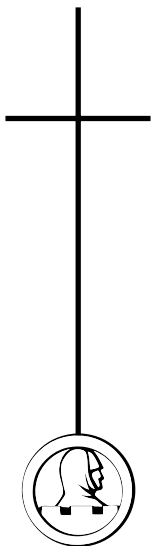
Kaste on salaisuus ja sen kohdalla aikuisen pää tekee usein tenän. Me aikuiset haluamme olla fiksuja. Lutherin mukaan lapset ovat sopivampia uskoon kuin aikuiset. Aikuisia ”järki alituisesti häittää, se kun ei millään saa tungetuksi suurta päätänsä ahtaasta ovesta sisään..”

Synnytyksessä lapsen pää voi tehdä tenän, kasteen esteeksi muodostuu joskus aikuisen suuri pää.

Merja Vuorikari

Kirjoittaja on hiippakuntasihtööri Mikkelin tuomio-kapitulissa. Hän toimii piispan teologisena sihteerinä.

Kuolleita

Äitimme, mummo, iso-mummo

**Aino
NENONEN**

o.s. Kontulainen

* 22.5.1923 Kurkijoki
† 30.11.2012 Pöytyä

Kaivaten
Leena

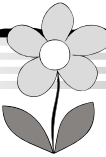
**Mari, Mika, Konsta, Aino,
Viljami
Matti**

*Kun ilta saapui, niin matka päättyi
ja uneen uuvutti väsyneen.
Ei tunnu tuska, ei vaiva mainen,
on rauha sydämessä nukkuneen.*

Siunaus toimitettu. Lämmin kiitos osanotosta.
Kiitos kaikille Ainoa hoitaneille.

Nimi- päivät

**Tammikuu
viikko 2**

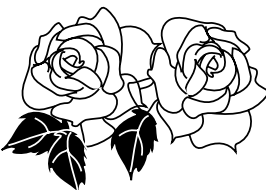
11 pe Kari, Karri
12 la Toini
13 su Nuutti

viikko 3

14 ma Sakari, Saku
15 ti Solja
16 ke Ilmari, Ilmo
17 to Toni, Anton, Anttoni,
Antto
18 pe Laura
19 la Heikki, Henri, Henna,
Henrikki, Henni,
Henriikka, Henrikki
20 su Sebastian

viikko 4

21 ma Aune, Oona, Netta,
Auni
22 ti Visa
23 ke Enni, Eine, Eini
24 to Senja

Perheutisia

**Nuorempi veli,
70-vuotias!**

*Jukka, olet Jukolan
veljistä neljäs
ja tulit ukkoikään
joulukuun seitsemäs.
Emme päässeet lahjoja
tuomaan,
ei ees antamaan kättä,
kun olittekin Lapissa
hihtämässä.*

*Mutta kortteja toki
läheteltiin
ja paljon onnea toivoteltiin
niin kuin vieläkin ja koko
ensi vuodeksi!
Hyvää vointia, sanoo
vanhempi sisko.*

Rakel

Muistettavaa

**Hiitolan-Kurkijoen suku-
tutkimuspiirin tapaaminen
Loimaalla** on keskiviikkona
16.1.2013 klo 18.30. Paikka on
Loimaan kaupungintalo, val-
tuuston istuntosali. Kartoite-
taan lähtötilanne (perustiedot
paikalla olijoitten suvuista) ja
kerrataan sukututkimuksen
perusmenetelmiä: MITEN PÄÄ-
SEN ALKUUN. Helsingin piiri-
läisiä on paikalla jo klo 16.30
alkaen. Voit tulla juttelemaan,
kyselemään juuristasi tai su-
kututkimuksen menetelmistä.
Tervetuloa!

**Hiitolan-Kurkijoen sukututki-
muspiirin tapaaminen Helsin-
gissä** Karjala-talolla torstaina
17.1. klo 18. ”Kotiläksytee-
mana” nimet Riikonen ja Kojo
- mitä tietoa piirissä on näistä
suvuista. Piiriläisiä on paikal-
la jo klo 15 alkaen, voit tulla
juttelemaan ja kyselemään.
Tervetuloa!

Elisenvaara-kokous lauan-
taina 2.2. klo 14 katsotaan
Karjala-talolla taas kuvia Eli-
senvaarasta. Nyt mukana myös
Mikrilän, Kamarahkon ja Huu-
tomäen tien varret ja Suohovi.
Tervetuloa!

Osanottoon

**Kurkijoki-
adressi**

*4 erilaista: kirkko, vanha
maisemakuva, värillinen
maisemakuva, kulleroita*

Hinta: 8 € saatavissa toimituksesta

**Kerro perheen ja suvun tapahtumat
Kurkijokelaisessa ilmaiseksi**

Julkaisemme jokaisessa lehdessä onnittelevia, perhetapahtumia
(hää, ristiäiset, valmistuneet yms.).
Kuolinilmoitukset ovat maksullisia, mutta muistokirjoitukset
julkaisemme maksutta.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 90 senttiä/mm + alv 24 %
Mustavalk. 70 senttiä/mm + alv 24 %

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 49 euroa
6 kk..... 27 euroa
Pohjoismaat 54 euroa
Muualle 60 euroa
Tilinumero:
FI 12523900 40000897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

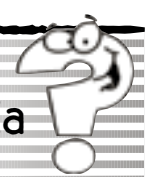
Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Murteella

Mitä seuravar murre sanat
tarkoittavat? Tarkista tietosi
takasivulta.

1. Hori
2. Läylöö
3. Soussi
4. Läsi
5. Rihma
6. Kinnerkoukku
7. Hupsii
8. Kuve
9. Lomota
10. Vuottaa

11.1. Kaikki kuninkaat kumartakoot häntä, ja palvelkoot häntä kaikki kansat, sillä hän kuulee köyhän avunhuudot ja rientää turvattoman auttajaksi. Ps. 72:11-12

12.1. Katso, pimeys peittää maan, yön synkkyys kansat. Mutta sinun taivaallesi kohoaa aamunkoi, Herran kirkkaus hohtaa sinun ylläsi. Niin kansat tulevat sinun valosi luo ja kuninkaat sinun aamunkoittoosi. Jes. 60:2-3

13.1. Kun Jeesus oli kas-tettu, hän nousi heti vedestä. Samassa taivaat aukenivat, ja Jeesus näki Jumalan Hengen laskeutuvan kyyhkysen tavoin ja asettuvan hänen päälleen. Matt. 3:16 Virsi 214:1 Kun kasteen Jordanvirrassa myös Jeesus otti vastaan, vanhurskautta kaikkea hän täytti ainoastaan. Hän meille kasteen asetti puhtaiksi tullaksemme, verellään meidät pelasti taivaaseen päästäksemme.

14.1. Te saatte riemuiten ammentaa vettä pelastuksen lähteistä. Jes. 12:3

15.1. Katso: minun palvelijani, jolle minä annan voiman, minun valittuni, johon olen mieltynyt. Henkeni olen laskenut hänen ylleen, hän tuo oikeuden kansojen keskuuteen. Jes. 42:1

16.1. Hän pelasti meidät pesemällä meidät puhtaiksi, niin että synnyimme uudesti ja Pyhä Henki uudisti meidät. Tit. 3:5

17.1. Katsokaa: Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin! Joh. 1:29

18.1. Herra sanoo: “Minä olen löytänyt palvelijani Daavidin ja voidellut hänet pyhällä öljylläni. Minun voimani vahvistaa häntä ja käteni on hänen tukena.” Ps. 89:21-22

19.1. Muistakaa johtajianne, niitä, jotka julistivat teille Jumalan sanaa. Pitäkää mielessänne, miten he elämänsä elivät, ja ottakaa heidän uskonsa esikuvaksenne. Hepr. 13:7

20.1. Jeesus sanoi palvelijoille: “Täyttäkää astiat vedellä”, ja he täyttivät ne reunoja myöten. Sitten hän sanoi: “Ottakaa nyt siitä ja viekää pitojen valvojalle”, ja he veivät. Joh. 2:7-8 Virsi 367:5 Jää sydämeeni vieraaksi, ainoa auttajani. Kyyneleet ilojuomaksi muuttuvat voimastasi. Kun hautaan kerran päättynyt tie, niin vieraanasi minut vie hääjoukkoon, juhlaan taivaan.

21.1. Kiittäkää Herraa, huutakaa avuksi hänen nimeään, kertokaa kansoille hänen suurista teoistaan! Ps. 105:1

22.1. Laulakaa ylistystä Herralle, valtaiset ovat hänen tekonsa! Levitköön tieto niistä yli maanpiirin. Jes. 12:5

23.1. Toivokaa ja iloitkaa, ahdingossa olkaa kestäviä, rukoilkaa hellittämättä. Room. 12:12

24.1. Me saimme katsella hänen kirkkauttaan, kirkkautta, jonka Isä ainoalle Pojalle antaa. Joh. 1:14

Sukututkimuspiiri aloittaa Loimaalla

Marraskuussa järjestetty ensimmäinen sukututkimuspiirin infotilaisuus sai niin suuren suosion, että toiminta alkaa nyt vuoden alussa virallisesti kuukausittain. Ensimmäinen kuukausitapaaminen on keskiviikkona 16.1.2013 klo 18.30. Paikka on sama Loimaan kaupunginvaltuuston kokoussali, jossa infotilaisuus järjestettiin. Tapaamisessa käsitellään ainakin seuraavia aiheita:

1) lähtötilanne: mitä tietoja paikallaolijoilla on suvustaan

2) keskustellaan, mitä tulevissa tapaamisissa haluttaisiin käsitellä

3) sovitaan seuraavan tapaamisen sisällöstä

Tämä siis klo 18.30 alkaen. Helsingin piiriläisiä tulee paikalle jo aikaisemmin. Klo 16.30 alkaen voi tulla juttelemaan ja kyselemään tietoja omista sukujuurista, saamaan ohjausta sukututkimuksen menetelmissä, netin käytössä jne... Mukana kannattaa kuljettaa omia sukutietoja, ihan mitä ja missä muodossa itse kullakin niitä on.

Muistathan, että kiinnostuksen tai harrastuksen luonteelle tai sukututkimuskokemukselle ei ole mitään ennakko vaatimuksia.

Ahti Kurri

Kurkijokelaisen painopäivä muuttui

Kurkijokelainen -lehti painetaan tämän vuoden alusta lähtien keskiviikkona torstain sijaan. Lukijoiden postilaatikot ja -luukut kolahtavat kuitenkin tuttuun tapaan perjantaina. Painopaikkana toimii edelleen Satakunnan Painotuote Oy Kokemäeltä. Käytännössä painopäivän vaihto koskettaa kirjoittajia ja ilmoittajia. Ilmoitusten viimeinen jättoaika on tiistaina klo 12 mennessä. Lehteen tulevien tekstien tulisi olla toimituksessa viimeistään maanantaina. Pitkien tekstien mielellään jo edeltävällä viikolla.

Painopäivän muutoksella saamme hivenen kompensoitua Itellan taas vuoden alussa nousseita lehden postitusmaksuja.

60 VUOTTA SITTEN...

Vuoden vaihtuessa

Sanomalehtemme Kurkijokelainen on sivuuttanut viime vuoden joten kuten. Entisiä nimimerkkejä on väsähtänyt, uusia on ilmaantunut tilalle, mikä onkin aivan luonnollista. Toivokaamme alkavalta vuodelta, että useampi tarttuisi kynään, siten voitaisiin toimituksesta hävittää ne sakset kokonaan, ja vaikka lainata toisille kirjoitusten puutetta poteville.

Mitä tulee Pekka Juhananpoika (Kyytisen) viittaukseen lehtemme sensuurista, sellaista ei tietääkseni ole ollut eikä tule koskaan olemaan, ellei joku erehtyisi henkilökohtaisilla tölvä-

syillä tietääkseen tai tietämättään sellaiseen ryhtyvän. Mainitussa tarinaillassakin oltiin aivan yksimielisiä siitä että sellainen kirjoittelu tuottaa vaan lehdelle vahinkoa ja sitä ei voida sallia. Kehoittaisinkin toimitusta entistä tehokkaammin valvomaan ettei sellaiset kohdat kirjoituksissa näkisi päivän valoa, josta myöhemmin olisi jollekin tarpeetonta harmia, johtuen lopuksi lehtemme vahingoksi.

Juho Tukia

Kurkijokelainen N:o 1 – 1953, lauantaina tammi-kuun 3. päivänä.

Nainen junassa

Nainen junassa maistelee kuivaa valkoviiniään. Miehet puhuvat kännyköihinsä, tärkeitä herroja. Tunneleita, mustia aukkoja. Nuori mies tietokoneensa ääressä. Jollain asemalla vanha veturi, hyvin hoidettu. Muisto menneiltä ajoilta.

Syksyinen maisema vilisee ohi. Ankeaa. Hiljaista jälleen. Joku rapistelee lehteään, yskäisee. Nainen miettii omiaan. Puna-asuinen nainen tulee wc:stä. Intercity kiittää halki Suomen. Helsinkiin.

Aurinko yrittää viimeisillä säteillään hiukan valaista. Kovin on alhaalla. Tietokonemies nukkuu. Nainenkin haukottelee. Junan tasainen humina uuvuttaa.

Kahdestoista tunneli. Niitähän riittää tällä matkalla. Korvat hiukan humisevat, aivan kuin lentokoneessa nousun ja laskun aikana.

Kuulutuksia, hyvät matkustajat j.n.e.... Tulemme Helsinkiin. Ihmiset menevät ja tulevat. Kaikilla on jokin määränpää. Pääteasema.

Anja

Bongaa kurki

Kurkia nämäkin. Pienestä (6 cm) koostaan huolimatta. Miniatyyrin on veistänyt tikkakoskelainen Hannu Laitinen, joka on myös lahjakas musisoija ja säveltäjäkin. Hannun musiikkia on silloin tällöin kuultavissa Järviradion asemilta ja netistä osoitteesta: jarviradio.fi

Kurkien kuvan lähetti **Raimo Paloranta** Vaajakoski (Lopotti)

Oletko tavannut kurkia? Puisia, metallisia, maalattuja, taideteoksia, ite-taidetta tai luonnon muovaamia. Lähetä kurjen kuva julkaistavaksi leikkimielisessä `Bongaa kurki`-sarjassa. Kerro myös muutamalla sanalla, mistä löysit kurjen, kuka sen on mahdollisesti valmistanut ja tietysti omat yhteystietosi.

Hallituksessa keskusteltua

Museoasiat esillä

Vuoden viimeinen hallituksen kokous pidettiin Turun Upseerikerholla joulupäivällisen merkeissä. Asioiden käsittelyä ei silti unohdettu kinkun varjoon. Perinne eläväksi -hanke keskustelutti edelleen, sillä loppurahoitus on vielä saamatta ja siirtyy hamaan tulevaisuuteen. Sen vuoksi hallitus päätti nostaa syksyllä neuvotellusta lainasta vielä osan, jotta päivittäiset menot saadaan hoidettua ennen kuin Kurkijokelaisen lehtimaksut ja hankkeen loppurahoitus saadaan. Museon uudesta tilasta käydään neuvotteluja kaupungin kanssa. Hivenen vi-

hertävää valoa on näkyvissä erään vapautuvan vuokratilan suhteen. Asiasta neuvotellaan lisää alkuvuodesta, samalla päästään tutustumaan kiinteistöön ja kuulaa myös kustannuksista.

Hallitus päätti valtuuskunnan kokouksen ajankohdaksi 16.3.2013. Kokous järjestetään Loimaalla,

Ilmaisen Kurkijokelaisen vuosikerran 2013 voitti
AINI SAVOLA,
Lempäälä.
Hyviä lukuhetkiä toivottaen
Kurkijoki-Säätiön hallitus

mutta paikka varmistuu myöhemmin.

Kurkijokelaisen loppuvuoden kampanja tuotti uusia tilaajia mukavasti. Vuoden 2012 lopussa tilaajia (mukaan laskettu myös vapaa-kappaleet) oli 1690 (vuonna 2011 1679 ja vuonna 2010 1665). Kestotilaajien kesken arvottiin ilmainen vuosikerta. Arvonnan voitti **Aini Savola Lempäälästä.**

Lisäksi hallitus keskusteli Lukijamatkojen järjestelyistä, niistä ensi lehdessä enemmän.

Vuosi vanha vaipui hautaan.....

Pieni katsaus Hiitolan Pitäjäseura ry loppuvuoden toimintaan

Marraskuiseen seuran syyskokoukseen osallistui 79 Hiitolan Pitäjäseuralaista. Kokouksen puheenjohtajana toimi Kari Kaijo ja sihteerinä Tuula Merta.

Jäsenmaksu säilyi entisellään. Hallituksen laatima toimintasuunnitelma koostui pitkälti jo vakiintuneiksi muodostuneista tapahtumista.

Vuoden kohokohtana järjestetään Hiitola-säätiön kanssa pitäjäjuhlat. Järjestetään myös perinteiset Äitienpäiväjuhlat. Melkoisesti vipinää piirin seuroihin tuottaa myös Porissa järjestettävät Karjaiset Kesäjuhlat. Silloin toivotaan vanhan talkoohengen jäl-

leen heräävän henkiin.

Tarinaillat jatkuvat keran kuukaudessa, tehdään kotiseutumattoja, ”pyyvetää kallaa” pilkkien että onkien, tutkitaan sukujuuria ja pöyhitään perinnekeksityö- malleja. Nuorille, lapsille ja koko perheelle järjestetään maaliskuussa yhteinen ulkoilupäivä

Tulo - ja menoarvio oli laadittu + - 0 periaatteella ja se hyväksyttiin muutoksitta.

Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen yksimielisesti Raija Laaksonen.

Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Juha Rannikko. Onkin mukavaa kun saadaan uutta näkökulmaa ja ideoita mukaan toimintaan.

Ahkerat tarinailloissa kävijät. Eturivi vas: Raija Laaksonen, Milja Peltomaa, Anja Nolvi, Tuulia ja Emil Ahokas, Mauri Lankinen, Ansa Ahokas. Takana: Tuula Merta, Terttu Ketola, Saara Paukkunen, Lauri Nolvi, Kyösti Koppi, Arvi Juntunen, Eino Puputti, Matti Ahokas.

Puheenjohtajan suunnittelema ”Hiitola-mitali”

Seuran tapahtumista ilmoitetaan Satakunnan Kansassa, Kurkijokelaisessa ja Karjala-lehdessä. Lisäksi www.hiitola.fi sivuilla. (Yhteisöt / tapahtumakalenteri)

Kokouksen jälkeen ilta jatkui muistellen Hiitolan 15 koulupiiriä. Saimme kuunnellakin mukavia muistoja, olihan mukana monia Hiitolassa koulunsa aloittaneita. Löytyipä yksi kiertokouluaikin käynyt. Illan aikana laulettiin myös vanhoja tuttuja koululauluja.

Järjestäytymiskokous

Joulukuisessa järjestäytymiskokouksessa laitettiin

hyvissä ajoin ”rivit kuntoon” näin hallitus on heti uuden toimintavuoden alkaessa täydessä iskussa.

Henkilövalinnat: Varapuheenjohtaja Jouko Hämäläinen, sihteeri Tuula Merta, rahastonhoitaja Tuulia Ahokas.

Jäsenasiat ja tuotemyynti Raija Laaksonen. Kotiseutumattoja ja retket Milja Peltomaa ja Raija Laaksonen. Hengelliset asiat Liisa Syrjä, kalastuksen puuhamiehenä Seppo Kaljunen. Naistomikunnan puheenjohtajana jatkaa Leena Peltomaa. Hautausmaatoimikunnan puheenjohtaja Jouko Hämäläinen.

Toimintavuoden päättyessä on seuran jäsenmäärä 471 henk.

Joulu on taas, Joulu on taas...

Seuran viimeistä tarinailtaa vietettiin pikkujoulutunnelmissa. Osallistujia oli ennätykselliset 104 henkilöä. Puuro ja soppa maistuivat, samoin joulukahvit. Laulettiin tuttuja joululauluja.

Illan odotetuin vieras oli tietysti joulupukki, joka haasteli mukavia ja jakoi pusseistaan lahjat kaikille.

Käytiin myös tiukka kilpailu joulutietämyksestä, eniten pisteitä keräsi

yhdistetty Nehvola-Päijälä joukkue.

Palkittiin myös henkilöt, jotka olivat osallistuneet vuoden jokaiseen tarinailtaan. Nämä 14 saivat kaulaansa puh.joht. suunnitteleman hienon Hiitola-mitalin.

Toimintavuosi päättyi perinteisesti sytyttämällä kynttilämme Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

Oikein Hyvää alkanutta vuotta kaikille Kurkijokelaisille lukijoille.

*Raija Laaksonen
Hiitolan Pitäjäseura
ry pj.*

Kirjoituskilpailu NUORISOSEURATOIMINTAA KURKIJOELLA, HIITOLASSA tai uusilla asuinapaikoilla

Kilpailu on kaikille avoin. Voit kirjoittaa tai koota omia tai muiden muistoja tai perustaa esityksesi historiallisiin asiakirjoihin yms.

Kirjoituksen pituus n. 2 liuskaa tai n. 4000 merkkiä. Kirjoitus voi olla kirjoitettu tietokoneella, kirjoituskoneella tai käsin.

Kirjoitukseen voi liittää kuvia, jotka palautetaan.

Palkinnot

Palkintosumma 400 €, jonka palkintoraati jakaa parhaaksi katsomallaan tavalla parhaiden kesken, lisäksi tavarapalkintoja. Voittajat valitsee Kurkijoki-Säätiön hallituksen nimeämä raati. Voittaja julkistetaan Pitäjäjuhlilla Loimaalla 11.8.2013.

Kilpailuaika: 31.5.2013 asti.

Kirjoitukset palautetaan Kurkijokelaisen toimitukseen suljetussa kirjekuorossa nimimerkein varustettuna. Kuoren sisälle laitetaan toinen suljettu kirjekuori, jossa kirjoittajan yhteystiedot.

Kurkijokelainen-lehdellä on kilpailutöiden julkaisu-oikeus.

Lisätietoja: päätoimittaja Helena Sulavuori, puh. 050-5213336, toimitus@kurkijoki.fi

Tupaantuliaiset 1.12.2012 Hyvinkäällä

Sirkka ja Reino Iivosella

Sirkka-siskomme kutsui veljensä Joukon, Jorman ja Jaakon vaimoineen kylään. Aika harvoin enää tapaamme. Marjut, Tuulikki ja Ritva, kaikki Länsi-Suomen tyttäriä, heidät saimme mukaamme. Seikkailumielellä läksimme täältä Turusta liikkeelle. Sirkka on hyvän ruuan laittaja, siksi menomatalla tyydyimme kahvikupposiin huoltoasemalla.

Tytöret Ulla-Maija sekä Raija olivat tällä kertaa emäntinä. Eivät heidän pettymystä tuottaneet. Kylä söimme ja nautimme pöydän antimista.

Sotaa pakoon lähtiesämme äitimme Elsa oli kaapannut evakkomatkaan mukaan rakkaimpia tavaroitaan. Kaksi nuhjaantunutta valokuva-albumia oli vuosien varrella ajautunut siskomme Sinikan (Varjus) hoteisiin Loimaalle. Niistä otin kopioita mukaan. Ruuan jälkeen katseltiin kuvia ja muisteltiin. Ohessa on pieni kirjoitus, jonka paikalla luin:

Sirkka ja Reino, toivotamme onnea uuteen tupaan!

Aikoinaan Reino sutkautti kuolemattoman hyvätuulisen sanan; ”Kukapa ois arvont, et mieki viel joskus loistoautol ajelen ja kaunottarii kuskailen”. Lausahdus nauratti meitä monta kertaa. Tuo toteamus on jäänyt ahkeruuden, työn ja uskollisuuden merkiksi. Se lause huvitti, mutta myös kertoi kauniisti tärkeän asian.

Edellinen kotinne ja tämä uusi ovat sitä samaa ahkeruuden ja arvojen kunnioittamisen satoa. Onnittelut ovat totisesti paikallaan.

Sitten tulevat teidän tyttärenne Ulla-Maija ja Raija, kaunottaret Sirkkan lisäksi, he joista Reino puhui. Kyllä olette lapsianne katsellessa siunauksia Luojalta pyytäneet ja varmasti rukoilleetkin. Myös lapsenlapset ovat ihmeellisiä, mestariluomuksia!

Sisarusparvemme, Hannenksen, Sirkkan, Hilkan, Sinikan, Jaakon, Jorman ja Joukon, heidän perheidensä, lapsia ja lapsenlapsia on jo aika liuta. Vanhempamme Elsa ja Jaakko olisivat tätä katrasta katsoessaan varmaankin onnellisia. Onhan se suuri onnen lähde. Esi-vanhempiemme siunaukset ovat kantaneet.

Tällaiset tapaamiset ovat kivoja ja tärkeitä. Ritvan kanssa on todettu, ettei tulut aikoinaan riittävästi otettua selville vanhempiemme tietoja ja asioita. Ei niitä osannut arvostaa. Nyt niitä kaipaa. Yritetään me puolestamme korjata asiaa ja kertoilla tarinaamme. Ehkä lapsemme kiinnostu-

Yläoikealla isän ja äidin välissä istuu Hannes-poika. Ylävasemmalla isoäitimme Karoliina (Keronen) istuu takanaan Martta, Pekko ja Maria.

Alakuvassa oikealla kaksostytöt Sirkka ja Hilka uinuvat tutit suussa.

Pöytyällä Hannes oli moottoripyörän onnellinen omistaja. Vieressä Jussilaisen Toivo ja meidän Jorma.

Alhaalla oikealla Karoliina sylissänsä Hannes. Vieressä istuu Kärhän Elsa sylissänsä Unto. Takana Maria, Martta ja Anni.

vat. Ainakin Simo ja Katri, Sinikan lapset, kyselevät kaikenlaista

Sinikka-siskomme on Loimaan kodissaan pyörätuolissa. On hän meille ollut tärkeä, kivuistaan huolimatta iloinen ja muita kannustava. Pari kuukautta sitten olin hänen luonaan varta vasten nauhoittamassa hänen muistikuviaan ja kertomuksiaan. Niitä kirjoittelen Kurkijokelaiseen, omaan heimolehteen.

Näitäkin juttelimme

Sirkka lähti opin teille ja sitä rataa postivirkkaan. Hilka jäi, ehkä pitkin hampain, Elsan avuksi meitä lapsia hoitamaan. Ilman Hilkaa äiti ei olisi jaksanut meitä jukuripäitä kasvattaa.

Sinikan yksikin juttu liittyy juuri Hilkaan. Olimme lasketellet mäkettä isäsepän hiilipussin avulla. Mentiin pussiin sisällekin. Kun tultiin mäestä, Hilka käännähti ovelta saunaan. Pesemään siitä, oli Hilkan komento.

Toisella kerralla pajassa olleen porakoneen vauhtipyörän päällä sai hyvät

kydyt. Arvaa sen miltä nyrkit, naama ja vaatteet näytti. Ei muuta kun ovelta taas saunaan pesulle. Kiitos sinulle Hilka opeista ja kommenteista. Kaikki on ollut hyväksi.

Muistelimme Sinikan kanssa joulujakin. Elsa loihti koristuksia perunoista, oljista, kävyistä. Maalaili niitä kultapronssilla. Pullaa ja piparkakkuja oli leivottu. Kinkkuakin ja muuta hyvää oli uunissa. Sirkka ja Hilka tekivät tonttuja ja lippuja. Isä ja Hannes pajassa saivat pikkaisen isänniltä rahoja joilla pärjälitiin. Hannes teki potkukelkan ja sukset meistä lapsista jollekin. Yhdessä näitä käytettiin. Muistan myös kelkan jolla lasketeltiin. Sirkka oli saanut palkkoja postikonttorilta. Jouluksi hänkin tuli kotiin. Lahjoista vieläkin muistan oikein kaupasta ostetun sarkapuseron. Sivistyksen alkeita luin Valituista Paloista. Sen Sirkka oli tilannut ja maksanut. Lehti tulikin monta vuotta.

Jaakko Teräntö

Mustalais-Viki ja isämme Jaakko. Viki oli haavoittunut sodassa poskeensa. Hänen kielensä oli poikki ja puhe vaikeaa. Lämmöllä häntäkin muistelimme.

Kuvat: Teräntöjen kotiarkisto

Naisten käsitöiden vuodenvuoro

Tällä kertaa käymme kästyökorissa läpi entisaikaista käsitöiden vuotuisuudenvuoroa. Lähteenä on käytetty pääosin Iivar Kempin Hiitolan kylähistoriaa. Entisaikoina monilla töillä oli oma sesonkiaikansa. Työn rytmistä pitivät huolen erityisesti perheen vanhimmat, jotka hoputtivat nuorempia aloittamaan kukin työ aikanaan ja lopettamaan työ ennen uusia tehtäviä. Tehtävien suoritusajaksi vaikuttivat myös naapuritarkkailu, sosiaalinen kontrolli sekä kilpailuhenki.

Talven työt:

Kehruu aloitettiin loppiaisen jälkeisenä viikkona, jota kutsuttiin ensimmäiseksi ketruuviikoksi. Silloin naiset aloittivat hienoimman pellavan, aivinan, kehruun. Kehruuviikko oli ennen almanakan aikaa niin täsmällinen ja selkeä ilmaisu, että lapsen syntymäpäiväkin saatettiin ilmoittaa olevan kolmannen ketruuviikon tiistaina. Suuressa tuvassa ruit eli vokit hyrisivät aamusta iltaan.

Kehraamiseen osallistui talon naisväki. Yhtä aikaa saattoi hurista jopa 4-6 vokkia. Vaikka ketruuviikoilla kehrättiin erityisesti pellavia, toiset saattoivat talvellaan kehrätä villoja, neuloa sukkia, lapasia, kaulahuiveja ja kalsuja sekä tehdä kinnasneulalla rukkaskintaita. Kehruuseen liittyviä päivittäisiä askareita olivat karstausta, rihmojen ja lankojen viipsäminen, peseminen, kuivatus ja keriminen. Pellavalankoja kutsuttiin rihmoiksi ja villalankoja langoiksi. Kehratyöt langat piti pestä, jotta langan kierre asettuu tasaiseksi. Villalangan pesu myös poisti langasta ylimääräisen lian ja lanoliinin sekä kuohkeutti valmiin langan.

1920-luvulla jotkut talot ryhtyivät lähettämään pellaviaan, erityisesti tappuroita,

tehtaalle kehrättäväksi ja kudottavaksi.

Kevätyöt:

Kehruu oli saatava valmiiksi hämrien talvipäivien aikana, jotta valoisampaa aikaa päästiin kutomaan. Joka talossa oli kangaspuut, mutta loimen luomapuuta ei ollut jokaisella. Se oli naisille juhlapäivä, kun pääsi naapuriin kankaanluontiin.

Jotkut loivat kankaan loimen perinteistä tapaa käyttäen. Siinä tuvan tai riin ulkoseinustalla laitettiin tiuhtatpit loimen luontia varten. Joskus luomapuudenkin aikana sanottiin, että loimen pituus oli niin ja niin monta seinää. Seinän lisäksi pituusmittana käytettiin kyynärää ja leveydenmittana pasmaa. Lankavyöhdin pasmaluku vastasi kankaan kudonnassa käytettävän pirran leveyttä eli pasmalukua. Lasten tehtävänä oli laittaa pasmaluku vastasi kankaan kudonnassa käytettävän pirran leveyttä eli pasmalukua. Lasten tehtävänä oli laittaa pasmaluku vastasi kankaan kudonnassa käytettävän pirran leveyttä eli pasmalukua. Lasten tehtävänä oli laittaa pasmaluku vastasi kankaan kudonnassa käytettävän pirran leveyttä eli pasmalukua.

Kun kankaat oli kudottu, levitettiin pellavakankaat, palttina, kosto ja piisko puhtaalle keväthangelle valkenemaan pariksi viikoksi. Kankaat käännettiin välillä ja niistä tuli hohtavan valkoisia. Ennen ulkotöiden alkamista naiset ompelivat

Jossakin välissä naisten puuhakasta vuotta löytyi aikaa myös hienompien käsitöiden tekemiseen, virkkaamiseen, merkkaukseen sekä kirjontaan.

myös alus- ja pitovaatteita itse kudottuista kankaista.

Keväällä kirkkaiden päivien aikana kerittiin lampaiden talvivilla eli talvitakku. Se oli navettakauden vuoksi lyhyempää, takkuisempaa, huopuneempaa ja likaisempaa kuin kesä- ja syysvilla. Talvitakku ei kelvannut hienon langan kehraamiseen, mutta siitä tehtiin esim. sukkalankaa.

Kun pajuista alkoi irrota kuori, naiset kiskoivat parkkia, joka kuivattiin ja vietiin Ahosen nahkatehtaalle. Parkitsemiseen käytettävistä pajunkuorista saaduilla ra- hoilla ostettiin esim. hamekankaita ja retonkihuiveja.

Kesätyöt:

Pellava kylvettiin tuomen kukkimisen aikaan.

Kesällä kerättiin mataran juuria, lepän kuorta ja ennen juhannusta koivunoksia värjäystä varten. Ennen juhannusta kerätyt värikkäät kasvien väriaineet muuttuivat ruskeammiksi. Mataran juuresta saatiin punaista, lepänkuoresta kellanruskeaa ja koivunlehdistä keltaista väriä. Harmaa lanka tuli koivunlehtiliemessä vihreäksi. Syysateiden aikana naiset keräsivät jäkälää kivien päältä värjäystarpeiksi. Silloin jäkäli irtosi helpommin. Kiventierasta saatiin kaunista punaruskeaa väriä.

Sukkaa neulottiin usein kävellessä. Kesällä naiset joistakin Hiitolan kylästä kävivät perunankaivuussa tai viljanleikkuussa Inkerissä asti. Kävelemällä ja samalla neulomalla sukkia tai kintaita naiset kulkivat matkansa. Matkat kävel-

tiin paljain jaloin ja kengät roikkuivat kyynärtaiteissa. Matkaa Hiitolasta Inkerinmaan rajalle oli yli 100 km.

Pellavat otettiin maasta nyhtämällä. Niiden siemenkodat irrotettiin pois varsista ruohkalaudassa. Pivot sidottiin olkisiteillä viljelyhteen kokoisiksi roivaiksi ja roivaat vietiin järveen tai lampeen likoamaan. Näin saatiin valkeita pellavia. Kahden – kolmen viikon perästä roivaat nostettiin vedestä ja levitettiin nurmikolle pehmenemään ja valkenemaan. Muutaman viikon kuluttua ne koottiin olkisiteillä ku'oiksi saunan porstuaan tai liiteriin odottamaan syksyllä tapahtuvaa loukutusta, lipsuamista ja harjaamista.

Syystyöt:

Mikkelinpäivänä aloitettiin pellavien loukutus ja muu käsittely. Pellavat harjattiin. Ensin irtosivat huonoimmat tappurat, sitten rohtimet ja jäljelle jäi puhas aivina. Tappurarihmoista kudottiin

elohursti- ja säkkikankaat, rohtimesta piiskoa naisten paidan alasiksi sekä miesten alushousuiksi, aivinarihmoista kudottiin palttinaa naisten paitojen ylisiksi, miesten ja naisten paidoiksi sekä erilaisiksi liinoiksi.

Syksyllä lampaista kerittiin niiden arvokkain villa: syysvilla. Villat oli karstattava, kehrättävä ja värjättävä kesällä kootuilla luonnonväreillä. Syksyllä kudottiin myös sarssit, sarat ja muut villakankaat. Nämä oli saatava valmiiksi ennen joulua. Sarssi oli valmiiksi ommeltavaa kangasta, mutta kokovillainen sarka piti ensin tampata paksummaksi.

Joulunaikana tehtiin vain välttämättömät työt, ja vokit ja kangaspuut vietiin pois tuvasta.

Vaikka lähes kaikki tehtiin itse, oli neuloja, väriaineita, puuvillaa, pellavaa, hamppua, ompelu- ja kudontasilkkiä, villaa ja villakankaita sekä muita käsityötarvikkeita myytävänä mm. Pösön sekatarvakaupassa. Hiitolaiset olivat omavaraaisia vokiin suhteen. Salokilpolassa asunut Paavo Kokkoaho teki rukkeja koko pitäjälle.

Näin kulki käsitöiden rytmistä vuodesta toiseen ennen kuin ostolangat ja -kankaat sekä valmisvaatteet olivat kaikkien saatavilla. Sitä Hiitolan kylähistoria ei paljasta, mihin aikaan vuodesta kirjoitettiin pöytäliinat, taidokkaita käsipaikat sekä kirjavat nauhat tehtiin.

Mukavaa käsityövuotta 2013 toivottavat

Pia ja Pirjo

Kuvat: Pia Ketola Hiitolan pitäjänjuhlien käsityönäyttelystä kesältä 2012.

Villan karstausta kuului syystöihin heti lampaan keritsemisen jälkeen, kun taas pellava karstattiin talvella ennen kehruuta.

Neulakintaita tehtiin kinnasneulalla, kintaiden tekeminen onnistui taitavilta naisilta myös kävellessä Kintaita pidettiin työrukkasten sisällä.

Stipendit kästyökorin toimittajille

Hiitolan Pitäjäseuran 46. toimintavuosi käynnistyi juhlallisesti stipendien luovutuksella.

Karjalan Liiton teeman ”Käden taidot” mukaisesti oli Hiitolan Pitäjäseura toteuttanut vuoden teemaa monin tavoin.

Niinpä hallitus vuoden viimeisessä kokouksessa tekikin päätöksen luovuttaa stipendit teemavuoden ”pääarkkitehdeille” Pia Ketolalle ja Pirjo Kopralle.

Teemaan liittyen he ovat toimittaneet Kurkijokelainen lehdessä Hiitolaista kästyökori

-palstaa, olleet ohjaajina perinnekäsityö illoissamme, joissa opeteltu mm. Hiitolasukan valmistus. Siitä tulikin melkoinen hittituote ja tällä erää sukut lämmittävät monien Hiitolaisten jalkoja.

Pia Ketola sijoittui sarjassaan toiselle sijalle Liiton naistoimikunnan järjestämässä käsityökilpailussa kirjoneule lapasellaan ”Alina mummon aarre”.

Pia ja Pirjo ovatideoineet ja koonneet kaksi hienoa näyttelyä pitäjäjuhliden yhteyteen. Pari vuotta sitten saimme ihastella ”tämän päivän Hiitolaisten” toinen toistaan upeampia töitä. Viime kesäinen näyttely

Stipendin saajat kiittävät

5.1.2013 saimme Hiitolan pitäjäseuralta stipendit hiitolaisten käsitöiden parissa tehdystä työstä. Olemme lähes sanattomia tästä saamastamme huomattavasta kunnianosoituksesta. Sydämellinen kiitos pitäjäseuralle lahjoituksesta, jonka tulemmme tavalla tai toisella käyttämään hiitolaisen käsityöperinteen ja perinteisten käsityötekniikoiden tutkimiseen ja opettelemiseen sekä niiden esittelemiseen Hiitolan pitäjäseuran perinnekäsityöilloissa sekä Kurkijokelaisessa.

Kiittäen Pia ja Pirjo

koostui ihanista vanhoista Hiitolassa valmistuneista käsitöistä ja kotien tarveesineistä. Molemmat näytelyt ovat saaneet ansaitse-

Seuran sihteeri Tuula Merta, naistoimikunnan pj. Leena Peltomaa sekä stipendien saajat Pirjo Kopra ja Pia Ketola. Kuvat: Raija Laaksonen

maansa kiitosta.

Lisäksi he ovat tutkineet, etsineet ja selvittäneet useita Kansallismuseon arkistoista löytyneitä vanhoja Hiitolassa käytettyjä malleja. Esiin onkin putkahtanut toinen toistaan hienompia töitä. Käsitöiden kuvat ja ohjeet tytöt ovat tallettaneet myös jälkipolville. Samoin näyttelyssä mukana olleet käsityöt ovat tallennettu sekä DVD että paperiversioiksi.

Stipendien luovutus

Sopivan päivän järjestämisen olikin melkoinen haaste, asuunhan Pia Espoossa

ja Pirjo Rovaniemellä. Nyt loppiaisena kuitenkin sattui niin mukavasti että molemmat olivat yhtäaikaisesti Porissa.

Vietimme luonani tavanomaista Tattarilaisten tarinatuokiota kun tupaan tupsahti ”yllättäen” Hiitolan Pitäjäseuran sihteeri Tuula Merta ja seuran naistoimikunnan pj. Leena Peltomaa.

Hämmästys oli työillä melkoinen kun suoritimme juhlallisen luovutuksen, ihan hiljaisiksi menivät, tunnelma muuttui kuitenkin kohtsi iloksi, ja Pirjo innoissaan kertoikin että voisi vaikkapa osallistua

Valamon luostarissa pidettävään kulturalangalla kirjailu kurssille.

Stipendien saajat lupasivat jatkossakin olla käsityöiltojemme vetäjinä, samoin Hiitolainen kästyökori Kurkijokelaisessa jatkuu myös tänä vuonna.

Lämpimät Onnittelumme vielä Stipendin saajille Hiitolan Pitäjäseuran Hallituksen ja kaikkien muiden Hiitolaisten puolesta.

Olette tehneet mahtavaa työtä Hiitolaisen- ja Karjalaisen käsityöperinteen hyväksi.

Raija Laaksonen
Hiitolan Pitäjäseura ry pj.

Yli 1000 karjalanpiirakkaa leivottiin Floridassa

Huippumaukkaita karjalanpiirakoita leivottiin neljäntoista ahkeran leipojan toimesta marras-kuussa Floridan Suomi-Talolla.

Piirakoita valmistui huikea määrä, ainakin 1150 riisipiirakkaa ja 120 perunapiirakkaa. Piirakat menivät kaupaksi kuin

kuumille kiville. Ensimmäinen tilaaja oli oven takana jo kello 11, vaikka ovet avattiin vasta 12.30.

- Kaikki oli myyty jo etukäteen tilauksesta. Kuudella dollarilla sai viisi piirasta, kirjoittaa Floridan karjalaisten puheenjoh-

taja Ray Heinonen. Tulot menivät Suomi-Talon hyväksi.

Arja Heinonen, Ray Heinosen vaimo, käyntelee kaulinta osaavasti piirakkatalkoissa.

Valmiit piirakat ovat voitelua vailla. Ray Heinonen kehui lehtemme 22 etusivulla olleita hiitolaisten leipomia piiraita ”aivan kuin Miina-mummon leipomiksi, oikean paksuisia ja rypytyksetkin toisiaan vasten. Oli ilo katsella.” Kuvan mukaan rypytyksen taito ei ole Amerikan manteelellakaan kadonnut.

Osa 8

Tarina evakko-tytön elämästä

Säännösteltyä elämää

Säännöstely kuuluu Aili Nevanperän elämään niin töissä kuin omien eväspakettien sisällössäkin. Työ jatkuu Kansanhuollon toimistossa. Nuori nainen näkee säännöstelyn molemmat puolet ja kuulee niin elintarvikkeiden luovuttajien kuin ostajienkin ajatuksia. Myös Ilmajoki tulee entistä tutummaksi, kun työhön kuuluu toimintoja eri kylillä.

Pula-aika kehittää luovuutta niin vaatehuollossa kuin muidenkin säännösteltyjen tarvikkeiden hankkimisessa. Siitä mitä on saatu, osataan myös iloita.

Meidän työhömmä kuuluu ostolupien myöntäminen monille tarvikkeille, jotka olivat säännöstelyn alaisia. Ostolupia sai määrätyn määrän määrätysiksi ajaksi. Se ei silti taannut tavarahan saattavuutta. Tavaraa ei tahtonut olla. Pitovaatteet, kankaat, kengät, rakennustarvikkeet ja monet muut olivat heikosti saatavilla.

Pitkä jonot olivat kauppojen ovilla, jos jostain oli kuultu, että jotakin tavaraa oli tullut kauppaan. Joskus kävi niin, että tavara loppui kesken, viimeiset jäivät ilman.

Olen itse kokenut ”tiskin alta –myynnin”, sellaista harrastettiin kauppojen vakioasiakkaiden, ystävien ja tuttavien kanssa. Tietyksi silloinkin piti olla korteissa ja luvissa ostovaraa. Kauppias oli vastuussa siitä mitä oli myyntiin saanut. Hänen oli tilittävä kupongit ja ostoluvat myynneistä.

Vanhasta uutta

Pula-aika teki ihmisistä omatoimisia. Vanhasta tehtiin uutta. Jo vuonna 1942 olin ompelukurssilla. Minulla oli mukana tumma ja punainen leninki, ne purettiin ja niistä ommel-

tiin kaunis asu moneksi vuodeksi. Asuimme silloin Kihniöllä. Naapurissamme asui ompelijatar Santra. Olin saanut isoäitini jäämistöstä vaatteita. Kahdesta pitkästä takista Santra ompeli minulle takit kesä- ja talvikäyttöön, lisäksi muitakin asuja.

Kurkijoella ollessamme Maija Ahokas ompeli meille joitakin asuja. Oliko kankaat saatu tiskiltä vai tiskin alta? Ilmajoella asuessamme menin kerran ennen niin hyvin varustettuun vaatetusliikkeeseen Seinäjoella, etsin itselleni juhla-asua. Omistaja sanoi: ”Nyt ei ole”, mutta hän pyysi tulemaan uudelleen määrätynä päivänä pihanpuoleista ovesta. Tein niin ja sain ostaa kaupan kiinniloa aikana kauniin leningin. Se oli niin kaunis ja sopiva, etten ole unohtanut sitä vielä tähänkään päivään mennessä.

Taisi olla mustan pörssin tavaraa sekin kangas, josta kurkijokelainen räätälimestari Juvonen ompeli minulle jakkupuvun. Se oli vesiharmaa. Kankaan laatu oli hyvä. Juvonen asui Ilmajoelta Koskenkorvalle menevän tien varressa erällä kansakoululla.

Kutomakurssit olivat pula-aikana suosittuja. Kun ne monesti mainitut Kurkijoen Rummunsuolta enolassa kasvattamamme pellavat olivat tulleet Ilmajoen ase-

malle, liotettiin, loukutettiin ja teetettiin langoiksi. Kaiken työn jälkeen äiti kutoi langat kankaiksi, yhdestä kankaasta minulle teetettiin jakkupuku. Oli minulla myös ruskeat narusta tehdyt kengät puupohjilla.

Polkupyörien ulkorenkaita köytettiin naruilla, kun niissä alkoi esiintyä pullistumia.

Pula-aika opetti arvostamaan kaikkea sitä, mistä oli puute.

En voi käsittää sitä, että nykyään suuret määrät elintarvikkeita viedään kaatopaikoille. Vielä enemmän kuin kauppojen vientiä kaatopaikoille ihmettelen kotitalouksien ruokatarvikkeiden vientiä roskapönttöihin. Rehellisesti sanon, on erittäin harvinaista, että laitan roskeen ruokatarvikkeita.

Kehityksissä on aina jonkin asteinen pula-aika erilaisista syistä. Tulisi ajatella, että pula-aika voi tulla missä vaan. Ei yksin sodat niitä aiheuta, vaan myös luonnon katastrofit.

Me pula-ajan eläneet tiedämme hyvin, mitä oli elää puutteellisissa ajassa. Sanonta kuuluu ”kyllä Siperia opettaa” ja myös opetti.

Pula-aika koetteli

Ostokorttien jakopäivät oli määrätty. Kirkonkylän ja Palonkylän sekä lähialueiden ihmiset saivat ostokortit kunnantalolta. Sivukyläen asukkailla jaettiin joko kouluilla, seurojentaloilla tai aniharovin yksityiskohteissa.

Henkilökunnaastamme määrättiin kuusi henkilöä jaettuna kahteen ryhmään ostokorttien jakoon. Meitä kyydittiin taksiautoilla teh-

tävään, joka kesti yhdessä kylässä melkein koko työpäivän.

Kansanhuoltoministeriön määräyksien mukaan kansanhuoltolautakunnille kuului viljelijöille määrätyn maataloustuotteiden luovutuspakko. Muistelen, että tämä luovutuspakko vei työajastamme suurimman osan.

Säännöstelyn aikana maanviljelijät joutuivat luovuttamaan merkittävän osan tuotannosta kansanhuollon jaettavaksi. Luovutuspakko koski kaikkea viljaa, lihaa, maitoa, kananmunia ja viljaa. Välillä oli pulaa myös perunoista ja viljelijät joutuivat luovuttamaan osan perunasadostaan.

Viljelijät ilmoittivat satsonsa määrän ja viljelystä koskevat muut tiedot. Paperisota oli melkoinen ja väliin saattoi joku väsynyt viljelijä laiminlyödä ilmoitusvelvollisuutensa. Laiminlyönnistä huomautettiin kirjeellä, jos laiminlyönti jatkui muistutuskirjeen saaja haastettiin käräjille.

Luovutusten seuranta

Kunnan alue jaettiin kylläin toimitsijoille. Sain hoidettavakseni Huussin kylän maanviljelijöiden

Pula-aikana ilmestyi monta kirjaa, joissa kerrottiin, miten vähistä aineista saa herkullista ruokaa. Tämä Marttojen ohjekirjan numero 22 neljäs painos ilmestyi vuonna 1943, samana vuonna ilmestyi myös 5. painos. Tarvetta kirjan käyttöön siis oli. Kirjasta on tehty näköispainos v. 2004.

tilit. Tilikirjoihin kirjattiin kullekin viljelijälle määrätty yleiseen kulutukseen tarkoitetut luovutusmäärät. Kirjaan merkittiin oliko viljelijä luovuttanut kokonaan, osittain tai ei lasinkaan hänelle määrätty luovutukset. Tilikirjan laskenta, tarkastaminen ja seurata kuului toimenkuvaamme.

Jossain vaiheessa käytäntö muuttui aakkostetuksi. Huussin kylän sijaan hoidin nyt P- ja S-kirjaimella suku-

nimen aloittavien maanviljelijöiden asioita.

Kuukausittain tilikirjat vaihdettiin tarkastusta varten. Vieressäni työskentelevä rouva Pöyry antoi tilikirjansa minulle ja hän tarkasti minun tilikirjani.

Loppu alkoi hämmöttää säännöstelyssä. Kansanhuoltoministeriö lakkautettiin 1949. Monissa kunnissa kansanhuoltolautakunnat toimivat vielä jonkin aikaa 1950-luvullakin. Kahvi oli

Ennen kuin pellava on valmista kudottavaksi kankaaksi, se tarvitsee monta käsittelyvaihetta. Kerttu ja Anni Kyytinen oikovat pellavalankavyöhyttejä, jolloin ne selkiävät ja päästäreet putoavat pois. Kuva: Kurkijoki-museon valokuva-arkisto 2501, kuvaaja Pekka Kyytinen.

Enon pellolta Kurkijoelta kerätyt pellavat tulivat Ilmajoella käyttöön. Kuvassa Olga Nielikäinen ja Kerttu Inkinen korjaavat pellavia Särkijärvellä 1930-1940-luvulla. Kuva: Kurkijoki-museon valokuva-arkisto 1475, kuvaaja Pekka Kyytinen.

ostokortilla säännöstelyn alaisena vuoteen 1953.

Pula-aika leivän päällä

Lämpiminä, aurinkoisina kesäpäivinä menin usein työtoverini Mirjan kanssa ruokatunnilla Ilkan puistoon syömään eväitä. Mirjami oli maatalosta, joten hänen evänsä poikkesivat omistani jonkin verran. Pula-aika näkyi myös eväissäni. Leivillä oli hyvin ohut voikerros, sen päällä päivästä riippuen keitettyjä punajuurisiivuja, suola- tai tuorekurkkua, toisinaan suolasilakkaa ja joskus harvin joutain lihaa. Määräysten mukaan minulla keveän työn tekijällä maitoannos oli 3 dl päivässä. Hyvältä eväät silti maistuivat ja olin tyytyväinen.

Näinä aikoina kuljettiin pääasiassa junilla. Rautatieasemilla, ainakin risteysasemilla oli ravintolat. Joissakin poikkesin ostamassa suuhunpantavaa, kuten voileipiä. Ne olivat päällystetyt kuten omat eväsleipäni.

Olessamme Kurkijoella sodan riehussa, jouduin joitakin kertoja matkustamaan junalla. Menin Elisenvaaran aseman ravintolaan korvikekahville, sieltäkin ostin vastaavanlaisia voileipiä. Jostakin syystä ne eivät ole mielestäni häipyneetkään tänä yltäkylläisyyden aikana.

Ihan viime aikoina tuli poikieni kanssa puheeksi sota-aika. Kun kaikki tarvittava oli säännöstelyn alla, niin ihmetellä täytyy, että valittamista ja tyytymättömyyttä ei kuulunut kovinkaan usein. Oli tyydyttävää siihen mitä oli.

Nykyaikana on omat monenlaiset vaikeudet, mutta koskaan en ole voinut unhoittaa sota-ajan surun, murheen hädän, pelon ja puutteen alla elämistä. Päivästä toiseen oli eletävä omatoimisesti. Kriisiapua ei ollut auttamassa ahdistuksen vallitessa.

Työstä jäi hyviä muistoja

Pidin vaihtelevasta ja monipuolisesta työstäni ja totesin että edellä mainitut pätkätyöpaikkani erosivat monella tavoin toisistaan. Kurkijoen kunnan arvioimislautakunnassa yhtä lukuun ottamatta kaikki olivat karjalaisia, kansanhuoltolautakunnassa meitä karjalaisia oli vain kaksi. Liki kaikki suomalaiset tietävät mitä ja minkälaisia ovat karjalaiset ja pohjalaiset, joten en siitä sen enempää.

Lautakunnan työt edistyivät hyvin. Välillämme säilyi sopu hyvänä loppuun saakka. Perästä päin ”hy-myiltiin kun tavattiin” ja muisteltiin taaksejäänyttä pula-aikaa ja yhteistä työtä kansanhuollossa.

Aina silloin tällöin ajassani kunnantalon ja Yli-Lauroselan ohi muistuu mieleeni työssäoloaikani.

Aili Nevanperä

Elisenvaara-kokous kuvien parissa

Lokakuussa Helsingissä järjestettiin Elisenvaara -kokous Karjala talolla. Aluksi keskusteltiin aiheesta ”Elisenvaarastako kyläkirja”. Keskustelun pohjaksi Tapio Nikkari kertoi jo olemassa olevista tätä kylää koskevista kirjallisista tuotteista. Ahti Kurri, joka on yksi Alhon kirjan tekijöistä, kertoi kokemuksistaan tuon kirjan teossa. Oli tarvittu kaksi ja puoli vuotta työtä, paljon innostusta, sekä monen tekijän tietoja ja taitoja ennen kuin ansiokas kirja oli painovalmis.

Ilmaan heitettiin yhä voimassa oleva kutsu kaikille Elisenvaarasta kiinnostuneille tulla mukaan jollakin tavoin, keräämään, kertomaan tai kirjoittamaan muistojaan ja tietojaan. Vasta kun ja jos aineistoa kertyy tarpeeksi paljon, voidaan ryhtyä suunnittelemaan julkaisua jossain muodossa.

Elisenvaaraa eläväksi kuvilla

Tapio Nikkarin laatima kuvakooste Elisenvaarasta oli kokouksen varsinainen ohjelma.

Kuvallinen matka alkoi kylän etelärajalta Tyk-

Siltatöitä Elisenvaarassa. Ratapihaa levennettiin 1930-luvulla, jolloin Pusutunnelikin piteni. Kuva: Riitta Sainion kokoelma

länojalta ja eteni Lopotin tien suunnassa mm. Alakylän läpi, käväisi Kiiskilässä päin, sitten kansakoulun mäellä, Saavanmäellä ja asemanseudulla useassakin paikassa.

Tapio oli järjestänyt hallussaan olevia kuvia ja karttoja niin, että muodos-

tui ikään kuin virtuaalinen kylämaisema. Vaelsimme teillä ja pihoilla kohteesta seuraavaan.

Kokouksessa oli läsnä muutamia henkilöitä, jotka olivat eläneet Elisenvaaras- sa ennen sotia ja oli mielenkiintoista kuulla heidän kommenttejaan.

Uusi kuvakierros tulossa

Elisenvaara on laaja alue. Käsittelemättä jäi alueita ainakin Mikrilän, Kamarahkon ja Suohovin eli maanviljelyskoulun ja Huutomäen tien suunnassa. Asemanseudullakin olisi ehkä syytä retkeillä uudelleen, koska siellä oli ennen niin monenlaista taloa ja kohdetta, kauppaliikkeitä, kahviloita, matkustajakoti ym.

Tapio Nikkari on luvannut esittää lisää Elisenvaaran kuvia. Tarkoitus on tutustua ainakin edellä mainittuihin alueisiin. Voimme esittää toivomuksia uusistakin kohteista, jos kuvia niistä vain löytyy arkistosta. Ja jotain edellisen kerran kuvasarjasta voisimme katsoa uudelleen.

Valokuviissa rikas perintö

Valokuviin tallentuu paitsi henkilökohtaisia muistoja myös paljon yhteistä historiaa. Kun katselemme kuvia yhdessä ja keskustelemme niistä, tutunkin kuvan sisältö voi laajentua ja aueta uudella tavalla. Silloin tällöin voisi katsella myös Muistojemme Kurkijoki tai Kurkijoki kuvat kertovat teoksia yhdessä jonkun ”tietävämmän” kanssa. Kuvien vaatimaton laatu annettakoon anteeksi,

sillä tekniset mahdollisuudet olivat kirjojen ilmestymisai- kaan toiset kuin nykyisin.

Kurkijokelaisilla on hieno perintö valokuvien muodossa. Kuvatalkoot museolla Niina Lehmusjärven johdolla olivat tärkeitä, samoin kuin Niinan muut toimet museon kuvakokoelman parissa.

Suurenmoista on myös se, että joukossamme on edelleen henkilöitä, jotka keräävät ja tutkivat valokuvia, järjestävät niistä kokonaisuuksia erilaisten teemojen ympärille sekä jaksavat esittää niitä meille asiasta kiinnostuneille.

Jos tiedossasi on valokuvia ajalta ennen sotia tai muita kurkijokelaisia kiinnostavia kuvia, voit lähettää tai tuoda ne digitoitua varten esimerkiksi seuraavaan kuvakokoukseen.

Elisenvaaralaiset Riitta Sainio ja Marjaliisa Laine

Elisenvaaran kuvia

Seuraavan kerran katsellaan Elisenvaaran valokuvia Tapio Nikkarin johdolla Helsingissä Karjala-talolla lauantaina 2.2.2013 klo 14 alkaen.

Tervetuloa!

Kurkijokisia juttuja

Ja Yrjö putosi välikaton läpi

Valkjärven mökin rakentaminen jatkui huiman muurausurakan jälkeen vähän rauhallisempaan tahtiin.

Katolle pystytettiin takstuolit noin 80 sentin välein ja päälle tehtiin tiivis laudoitus huopakattoa varten. Isä valitsi maineikkaan Katepal-kat-

tohuovan ykköslaadun, koska se tiedettiin huopakatoista kestävimmäksi. Seiniin laitettiin noin 15sentin paksuinen purukerros ja lattiaan peräti 30 sentin purukerros. Kaikessa pyrittiin talvi- huvilatason lämmöneristysluokan saavuttamiseen.

Sisäseinät päällystettiin lisäksi 1,5 sentin paksuisin Haltex-levyin, joiden väitettiin vastaavan toista purukerrosta ja tottavie siellä tarkeni mainiosti viettää talvilomia ja talvisia hiihto- ja kalareisuja. Niistä retkistä jäi paljon unohtumattomia muistoja.

Silloisissa oloissa isohkon talviasuttavan kesämökin rakentaminen oli kuitenkin taloudellisesti iso ponnistus. Se tuskin olisi ollut mahdollista ellei isäni aktiivisena henki- ja palovakuutusmiehenä olisi ansainnut tästä työstään toisen melko tuntu- van kuukauspalkan.

Kuitenkin eräässä rakentamisratkaisussa liika säästäväisyys ajoi järkevän ratkaisun ylitse tietyin seuraamuksin! Isä päätti, että yläpohjan ison pinta-alan peittämiseksi tarvittava purukerros korvataan lähimetsästä kerättävillä sammalilla.

Minä Yrjö- ja Martti- veljeni kanssa kannoimme niitä säkkikaupalla ja levitimme ne sitten aurinkoon kuivumaan. Niitä tarvittiin todella paljon! Isäni arvioi- tua ne kuiviksi, kannoimme sammaleet yläpohjalle.

Mutta isäni arvio ei pitänytkaan kutiaan, vaan

kosteat sammaleet lahot- tivat koolauksen ja eräänä kesäpäivänä lie ollut vuosi 1953 Yrjö-veljeni putosi läpi lahonneen välipohjan suoraan olohuoneen latti- alle. Onneksi Yrjö tuli ja- loilleen ja hänelle ei käynyt kuinkaan! Sen sijaan liika säästäväisyys johti koko lahonneen yläpohjan purka- miseen ja uudelleen raken- tamiseen. Siihen osuu vanha karjalainen sanonta: ”Halpa tulee kalliiksi.” Tai positiivi- sesti sanottuna: ”Oppia ikä kaikki!

Paavo S. Vepsä Juuret Kurkijoella

Pekka Veijalainen ajoneuvoineen Elisenvaaran asemalla 1930-luvulla. Aune Niskasen kokoelmat.

Postinkuljetus ja Pekka Veijalainen

Kurkijoki kylästä kylään -kirja kertoo postin toiminnasta Kurkijoella muun muassa seuraavaa:

Elisenvaaran asemarakennuksessa oli postitoimisto, jonka viimeisenä hoitajana toimi Mirjam Kokko.

Postiin oli tietenkin usein asiaa, koska postinjakelua ei ollut asemaseudulla kokonaisuudessaan järjestetty. Postia tuotiin esim. kauppoihin, siitä jokainen sitten etsi omansa.

– Jokapäiväinen vieras Elisenvaaran asemalla oli Antti Kuntsi. Elettiin vielä aikaa, jolloin posti asemalla huudettiin postikonttorin luukusta vastaanottajille. Antti Kuntsi oli se, joka keräsi suurimman ”potin”. Antti rupesi eräille lähiseudun asukkaille kantamaan pientä maksua vastaan päivän postin. Vähitellen hänelle kertyi kannettavaa niin paljon kuin hän jaksoi kantaa, sillä yhä useampi perhe antoi tehtävän hänelle, kertoo E.V. Koskela. Uskollisena ja tunnollisena ihmisenä Antti Kuntsi sa-

Pekka Veijalainen ja Tuomas ”Tommi” Kosonen saaliineen. Aune Niskasen (o.s. Veijalainen) kokoelmat.

vuttikin asiakkaitensa luotamuksen. Postitoimistolle rakennettiin sittemmin asemarakennuksen yhteyteen omat toimitilat v. 1937.

Vuonna 1925 aloittivat Antti ja Pekka Veijalainen uuden vaiheen postinkuljetuksessa. Tällöin alkoi nimittäin postinkuljetus kesäisin autolla. Talvisin täytyi kuitenkin turvautua hevoseen, koska teitä ei vielä silloin aurattu autoliikenteelle sopivaksi.

Ensimmäinen postiauto oli katollinen muunnos kuorma-autosta taakse avautuvine peräautoineen. Autot paranivat, ja vähitellen postinkuljetus siirtyi kokonaan Pekan hoitoon. Elisenvaaran ja Lopotin välille asetettiin kaikki postilaati-

kot tien vasempaan laitaan tulosuuntaa vastaan. Nyt Pekka voi vauhtia hiljentämättä heittää niputetun sanomalehtikäärön kirjeineen laatikkoon.

Kauniina kesäpäivänä saattoivat (Aromäen) mummot kokoontua postilaatikon läheisyydessä. Olihan asioita aina pohdittavana ja niinpä odottaminen ei pitkältä tuntunutkaan, vaikka Posti-Pekko sattui joskus myöhästymäänkin.

Elisenvaara Lopottiin oli säännöllinen linja-autoyhteys. Sitä täydensi vielä Kurkijoen Osuusmeijerin seka-auto, joka kävi arkipäivisin asemalla. Pekka Veijalaisen jälkeen Ruposen Liikenne avasi säännöllisen yhteyden Lopotin–Elisen-

vaaran linjalle. Aikaisemman linja-autoliikenteen lopetettuaan Pekka Veijalainen kuljetti matkustajia vielä isolla seitsemän hengen autollaan.

Pekka Veijalainen (1898–1955), ”Post-Pekko”, oli monien tehtävien mies. Autoilija, Kurki-hotellin omistaja ja voimamies, joka yli 100-kiloisena oli entisen köydenvetojoukueen ankkurina. Hän oli sähkösuuskunnan perustajia sekä palokunnan johtokunnan jäsen. Lisäksi hänet tunnettiin innokkaana metsämiehenä, joka maalari Tommi Kososen kanssa kokemusperäisesti oli oppinut tuntemaan ympäristökylien parhaat riistamaat.

Tapio Nikkari

Postinkantaja Pekka Veijalainen jatkosodan aikana Elisenvaarassa. Valok. Pekka Kiiski. Marjaliisa Laineen kokoelmat.

Kurkijoen kunnan alueella sijainneet postitoimipaikat:

Kronoborg

- perustettu 1.6.1874
- muutettu 1.1.1894

Kurkijoeaksi

Kurkijoki

- perustettu 1.1.1894
- lopetettu 1940
- avattu uudelleen 1.9.1941
- evakuoitiin 21.9.1944

Elisenvaara

- perustettu 1.9.1893
- lopetti toiminnan 1940
- avattiin uudelleen postitoimistona 1.11.1941
- evakuoitiin 19.9.1944

Alho

- perustettu 1.11.1893
- lopetti toiminnan 1940
- avattiin uudelleen pa II 1.1.1942
- muuttui pa I 1.11.1943

Sorjo

- perustettu 1.2.1905
- lopetti toiminnan 1940
- avattiin 1.1.1942
- lopettamispäivä ei tiedossa

Marianvaara

- perustettu 1.11.1937
- lopetettu 1940

Haapavaara

- perustettu 1.11.1937
- lopetettu 1940

Kari Rahialan kokoelmasta

Kari Rahialan kokoelmasta löytyy paljon Kurkijoen postilaitokseen liittyvää tietoa. Rautatien valmistamisen myötä Hiitola ja Kurkijoki saivat uusia postitoi-

mipaikkoja, kuten Suomen Postihallituksen kiertokirje nro 22 vuodelta 1893 kertoo.

Nuorempi asiakirja vuodelta 1938 selvittää Kur-

kijoen postitoimipaikan aukioloaikoja arkisin ja pyhäisin. Kuten huomaatte aukioloajat on hyväksytty Viipurissa asti.

Lomake N:o 1924.

KURKIJOKI.

Postitoimipaikka on avoinna:

Arkipäivinä: klo 8.30 – 9.30; 9.50 – 10.10 ja 12.50 – 15.30.

Sunnuntai- ja juhlapäivinä: toisena pääsiäispäivänä, toisena helluntaipäivänä ja toisena joulupäivänä sekä, jos kaksi juhlapäivää sattuu välittömästi peräkkäin, jälkimäisenä juhlapäivänä, niin myös kaikkina sunnuntaipäivinä klo 9.00 – 10.00.

Muina juhlapäivinä postitoimipaikka on suljettuna.

Kirjatut ja vakuutetut lähetykset on jätettävä postiin ennen postin lähtöä.

Hyväksytään: Viipurissa, Viipurin postin ja lemminkäisen postikonttorissa tammikuun 21. päivänä 1938.

Raimo Lippinen.

12 663.

Huom! Juhlapäivät ovat: uudenvuodenpäivä, loppinen, Maarian ilmestyspäivä, pitkäperjantai, pääsiäispäivä ja toinen pääsiäispäivä, helatorstai, helluntaipäivä ja toinen helluntaipäivä, Johannes Kastajan päivä, joulupäivä ja toinen joulupäivä sekä neljä yleistä kiitos-, katumus- ja rukouspäivää, niin myös Suomen itsenäiseksi julistamisen vuosipäivä (joulukuun 6 päivä) sekä toukokuun 1. päivä.

Kiertokirje.

1893. Suomen Postihallituksesta. N:o XIII.

35.

Kokonaan erityisiä määräyksiä Viipurin—Sortavalan rautatien yleiselle liikkeelle avaamisen johdosta.

Kun Keisarikunnan Sennaatti on asiasta tehdyistä esityksistä määrännyt erityisiä muutoksia postinkulussa muuttamalla sen kanssa yhteydessä olevien toimipaikkojen ohessa, joita Viipurin—Sortavalan rautatien yleiselle liikkeelle avaaminen vaatii, tulevat seuraavat määräykset voimaan ensi Marraskuun 1 päivästä, nimittäin:

1:o) uusia 2:sen luokan postitoimituksia perustetaan Sairalan, Alhon ja Elisenvaaran sekä postiasemia Ojajärven, Hiitolan, Ihalan ja Kuokkanen rautatienasemille; ja tulevat nyt perustetut 2:sen luokan postitoimitukset, siinä suhteessa kuin kiertokirje N:o 22 Kesäkuun 22 päivästä 1888 määrää, alistumaan:

Sairala, — Viipurin postikonttorin sekä
Alho ja Elisenvaara, — Kurkijoen 1:sen luokan postitoimituksen alle, jonka ohessa uusien postiasemien alistumisesta ja postinvaihdosta määrätään näin:

Elisenvaaran uusi postitalo kuvattuna iv-tornista 1943-1944. Kuva: Pekka Kyytinen/ Kurkijoki museon valokuva-arkisto nro 620

KAIPAATKO VANHOJA VUOSIKERTOJA?

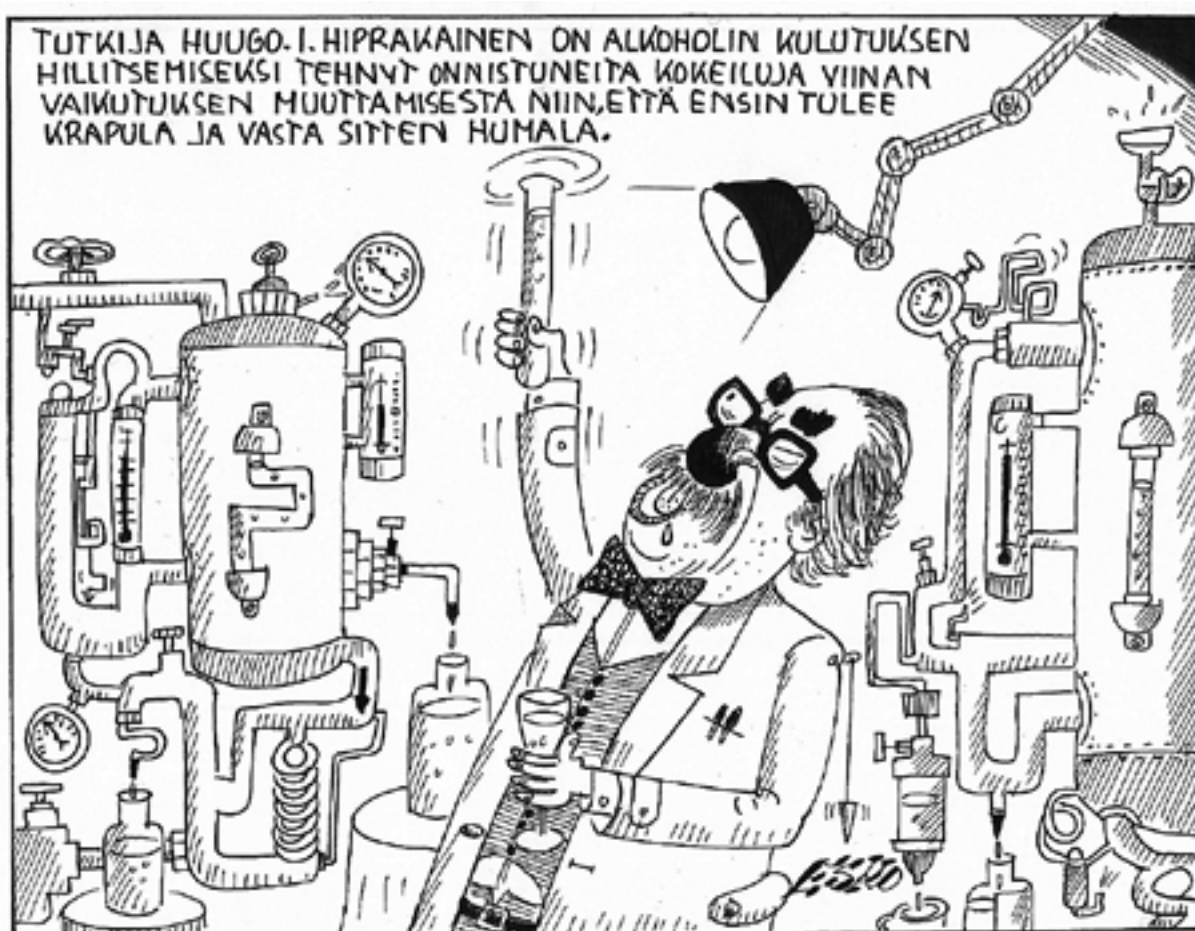
Vanhoja täysiä ja vajaita vuosikertoja löytyi loimaalaisen Soldanin talon tyhjennyksen yhteydessä.

Seuraavat täydet vuosikerrat myynnissä hintaan 15 € + toimituskulut:
1966, 1968, 1969, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1986, 1988, 1989, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 2001

Vajaat vuosikerrat, puuttuu 1-5 lehteä hintaan 5 € + toimituskulut.
1978, 1979, 1980, 1981, 1983, 1984, 1985, 1987, 1989, 1990, 1992, 1999, 2000, 2002

Tilaukset toimituksesta ti ja to p. 050-521 3336 tai sähköpostitse: toimitus@kurkijoki.fi.

Eskon puumerkki

Paavon Kynästä:

Kurkijoen poika jatkien
parissa Lapissa

Miekö ”vakinaise” (sotaväk) jälkie mänin v. 1946 Enotekiöl, ni siel olj ennenpää korttialto poika hukunt sukunujakas, syy ei selvint.

Jälkie päi toine serkku hirtti ihtesä siepaka (karvakenkä) paulaa (värikä säärystinauha).

Kulkumiehet (etelän jät-kät) selvitti asjan: Elko Eero otti siint ihtiessä, ko hutu palo pohjaa.

Muonios Torpa Oskari pirtti jäi palamatta. Lapi sova jälkie siin olj yötä päivää ovet auk kulkumiehil.

Kerra mie sain korttier yönä luvettuu 17 sällii pötköttämäst lattijal.

Kauppaa tulj siihe aikaa lattijaa varte maali, ruskijaa ja harmaata Permoa. Oskas hölväs Permol lattit kahtie kertaa, hää sai siint kiitosta, ko vaihto jätkil lakanat.

Emäntä olj tiukka: puteli kilinäst sai eli-ikäse portti-kiello. Kerra hää yhytti Oskarin sälli kans tallist putel kopras. Siint hyväst Oskar sai maata hevose heinäseimes loim peitteenä kaks viikkoi. Päiväsaikaa hää sai olla ja syyväksie pirti puolel vähil puhheil.

Ruottalaiset lahjotti punertavii parakkija ihmiste elä-miesie sekä elläimii lääväks.

Yks semmone läävä olj maantie sivus nii, et piha-puolel olj ovet ja maantie puolel sontaluukku. Talve aikan sontaläjä kasvo nii isoks et aura-auto pit tehää oikei mutka tiehe läjä kohal.

Siiheki jätkiin pit saaha sanansija mitekäs muute: Muoniolaiset mänetti kauppalaoikeudet ko mättiit sonnat kavul.

Paavo Kärhä

Kurkijoki taiteilijan silmin

Tämä maalaus löytyy Kurkijoki-museosta. Sen on sinne lahjoittanut Jouko Kurri, jolle taulu siirtyi äitinsä jäämistöstä.

- Äitini Aili Hellin Kurri on ostanut sen Saarijärven työväentalolta kiertävältä taulukauppiailta joskus 1980-luvulla, kertoo Jouko

Kurri. Vanhempani muuttivat Saarijärvelle v. 1954 ja asuivat siellä kuolemaansa asti.

Kuka taulun on maalannut, ei ole tietoa. Jouko Kurri arvelee, että maalajan tiedot saattaisivat löytyä kehyksen alta. Olisiko kyseessä ollut maalari, joka

on maalannut tauluja luovutetusta Karjalasta ja kiertävä kauppias on kulkenut ne matkassaan ympäri Suomea.

- Se on kenties maalattu valokuvasta, talot ovat hyvin tunnistettavissa. Lahjoituksen yhteydessä Tapio Nikkari merkitsi talot

kuvaan (Kurkijokelainen 19/2009).

Naivistisessa taulussa kirkonkylää on kuvattu Elisenvaaran tien suunnalta, Elisenvaarasta tuleva tie on oikeanpuoleinen, vasemman puoleinen tie vie Hiidenmäelle.

Kurkijoki taiteilijan silmin –palsta julkaisee taiteilijoiden teoksia Kurkijoesta.

Löytyykö kodistasi tai tiedätkö, mistä löytyy teoksia? Kuvaa teos ja kerro taiteilijasta, jos tiedät hänestä jotakin tai anna vinkki!

Kuva: Helena Sulavuori

**Kurkijokelaisen,
hiitolaisten ja karjalaisen
hengen vaalija.**

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa
kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain **49** eur. Tilattuna n. 1,80 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuussa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijoki.fi tai kurkijokelainen1@gmail.com

Kurkijokelaisen
hinnat vuonna
2013!

Vuosikerta kesto ja 12 kk
määräaikaistilaus 49,00

Määräaikaistilaus
6 kk 27,00

Pohjoismaihin 54,00

Muualla ulkomaille 60,00

MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA
LOIMAAN
MUSIIKKI

Puh. (02)7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimena:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajatoimisto
HEIKKI RANTANEN OY

asianajaja, varatuomari
Heikki Rantanen
Kauppalaankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, 0400 740550
toimisto@heikkirantanen.fi
www.heikkirantanen.fi

Kurkijokelaisen Sotahistoriallinen lukijamatka
Sortavala-Kurkijoki-Muolaa

24.4.-28.4.2013, oppaana evl evp Aimo Kiukas
-kohteina mm. Tyrjä, Elisenvaara, Äyräpää, Viipuri

Hinta n. 450 €/henkilö (varmistuu tammikuussa)
lisämaksusta ryhmäviisumi 63 €/henkilö
Sitovat ilmoittautumiset 25.2. mennessä
Kurkijokelaisen toimitukseen: 050-5213336,
toimitus@kurkijoki.fi

Muut lukijamatkat: • 23.-26.5. Kurkijoki (talkoomatka?)
• 7.-11.6. Kurkijoki-Valamo • 15.-18.8. Kurkijoki
Tarkemmat tiedot matkoista tammikuun lehdessä.

kurkijoki.fi
on oikea
tietopankki

vastaukset

1. Koi
2. Tekee pahaa /pahoinvointi
3. Kastike
4. Sairastaa
5. Lanka
6. Polvitaive
7. Puhuu perättömiä
8. Kylki
9. Sortua
10. Odottaa

Murresanat koonnut Raija Laaksonen.

GREAT PLAINS

Kylvökoneet, äkeet, jankkurit,
LandPride-sauvaohjattavat
leikkurit, Lechner-suuttimet ja
muut ruiskun osat.

Timo Rouhiainen
041-4382989
Teollisuustie 3, Loimaa
www.suorakylvo.net